

Aandachtspunten onderwijssamenwerking UT-VU

In deze notitie wordt geïnventariseerd welke aspecten geregeld moeten worden voor de samenwerking tussen de UT en VU voor de bacheloropleiding Mechanical Engineering UT-VU en wat moet worden vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. Na bespreking van de notitie door beide CvB's op 28 augustus as. zal een werkgroep bestaande uit juristen van VU en UT samen en de beleidsmedewerkers kwaliteitszorg, de notitie uitwerken tot een concept samenwerkingsovereenkomst. Het streven is de overeenkomst uiterlijk eind oktober door beide CvB's te laten ondertekenen. Doel van de bespreking op 28 augustus is om vast te stellen of:

- Het onderstaande overzicht van aspecten die in een samenwerkingsovereenkomst opgenomen moeten worden juist en volledig is?
- De voorgestelde invulling per aspect akkoord is?

Doel van de samenwerking

Nederland heeft een groot tekort aan hooggekwalificeerde ingenieurs. De bèta-techniek stimuleringsprogramma's van de laatste jaren hebben weliswaar succes gehad, maar we zien grote regionale verschillen in het keuzegedrag van aankomende studenten. In regio's met een technische universiteit kiest ca 23% van de vwo-gediplomeerden voor een technische wo-opleiding. In Amsterdam en de rest van Noord-Holland is dit slechts 11%, terwijl het aandeel scholieren met een toelaatbaar vakkenpakket niet significant afwijkt. De Universiteit Twente (UT) en de Vrije Universiteit (VU) slaan de handen ineen om deze doelgroep aan te spreken door in Amsterdam op WO-bachelorniveau een werktuigbouwkundige opleiding aan te bieden. Studenten die deze opleiding met succes af ronden zijn toelaatbaar in de master-opleidingen Mechanical Engineering en Sustainable Energy Technology van de technische universiteiten en met een aangepaste invulling van de keuzeruimte aan verschillende masterprogramma's van VU, UT en de andere (technische) universiteiten. Het aanbieden van een Bacheloropleiding in de regio Amsterdam dient hiermee een nationaal doel.

Twee fases

In termen van de samenwerking worden twee fases onderscheiden. Fase 1, waarin de opleiding nog een single degree is met een bilocatie, met als eigenaar de UT. En fase 2 waarin de opleiding een Joint degree is, waar beide partijen eigenaar zijn, maar er een penvoerder wordt aangewezen.

Evaluatie

De overeenkomst wordt aangegaan voor vijf jaar, in welke periode de opleiding een opleiding van de UT is met een bilocatie aan de VU. Na afloop van deze periode:

- Besluiten partijen samen de opleiding voort te zetten in de vorm van een joint degree en de overeenkomst met het oog hierop te verlengen, óf;
- Besluiten partijen de single degree met bilocatie voort te zetten, of;
- Wordt dit niet besloten en eindigen daarmee de overeenkomst en deze samenwerking.

Met het oog op de besluitvorming over voortzetting na vijf jaar, wordt jaarlijks geëvalueerd. Er wordt vanuit gegaan dat na ongeveer vier jaar een steady state situatie is bereikt. Dan wordt besloten over al dan niet voortzetting van de samenwerking. Voorbeelden van criteria om te evalueren zijn:

- Percentage internationale studenten, als dat uiteindelijk gemiddeld hoger dan 40% is, strookt dit niet met de doelstelling van het aanbieden van een Technische wo opleiding voor vwo-ers in de regio Noord-Holland.
- Als het aantal aanmelding gemiddeld ruim onder de 200 Studenten per jaar blijft, waardoor wellicht het financiële break even point niet wordt bereikt.
- Is er een evenwichtige verdeling van doorstroom vanuit de bachelors door naar masterprogramma's aan de VU en UT (streven 50/50).

Penvoerderschap

In fase 1 ligt het eigenaarschap bij de UT. In fase 2 dient een penvoerder te worden aangewezen, logischerwijs is dat de UT.

Governance opleiding en inrichting relevante organen

Voor fase 2 moet het volgende worden vastgelegd:

- De benoeming van de opleidingsdirecteur van de joint degree wordt vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst. Ook hoe deze wordt benoemd wordt vastgelegd.
- De benoemingsprocedure voor leden van de Examencommissie wordt vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst, de eigenaar/penvoerder is verantwoordelijk voor de uitvoering. Van de examencommissie kunnen personen deel uitmaken die geen medewerker van de instelling zijn. Deze kan dus meteen gemengd worden samengesteld.
- In de samenwerkingsovereenkomst worden afspraken gemaakt over de wijze waarop de Opleidingscommissie (OLC) wordt samengesteld. Benoeming leden OLC loopt via de Faculteitsbesturen VU-UT. In de docentengeleding hebben evenveel medewerkers van de ene instelling als van de andere zitting. Initiatief voor de inrichting ligt bij de penvoerder. Voor de samenstelling van de opleidingscommissie in de bilocatie situatie gaan we ervan uit dat VU-docenten die lesgeven aan de opleiding, de status van gastdocent hebben en geen medewerker van de UT zijn. Als zodanig kunnen ze geen deel uitmaken van de opleidingscommissie. Uiteraard verandert dit in de joint degree fase. Voor studenten is hier is fase 1 geen probleem, daar ze formeel UT studenten zijn.
- Oplevering managementinformatie (overzicht instroom en rendementen): de uitvoering ligt bij penvoerder.
- De Onderwijs- en examenregeling (OER) (waaronder de eindtermen) van de opleiding wordt vastgesteld bij gezamenlijk besluit door de FB's. Belangrijk aandachtspunt is of er momenteel grote verschillen bestaan in bijvoorbeeld herkansingsmogelijkheden tussen (algemene delen van) de OER-en van beide instellingen? Ons voorstel is de werkgroep van juristen en kwaliteitszorgmedewerkers de opdracht te geven verschillen tussen de OER-en van UT en VU te

inventariseren en – als nodig – een voorstel te doen voor aanpassingen in de bestaande OER van de opleiding Mechanical Engineering.

Idealiter wordt er op de onderstaande punten in fase 1 al zoveel mogelijk toegewerkt naar de beoogde governance in fase 2 zoals hierboven beschreven, maar formeel liggen deze taken/bevoegdheden in fase 1 bij de UT.

Procedure aanmelden, toelaten en inschrijven van studenten

In fase 1 dienen studenten zich aan te melden bij de UT, waar ze in studielink de optie krijgen om de locatie Amsterdam te kiezen. Ze zijn dus formeel studenten van de UT, maar moeten wel van de VU faciliteiten gebruik kunnen maken. Belangrijke punten van aandacht zijn daarbij:

- Krijgen studenten toegang tot VUnet of gaat het via eduroam? Het voorstel is ze toegang tot VUnet te geven. Studenten ontvangen daarom zowel een UT-ID als een VUnet-ID.

Onderstaande punten hebben betrekking op fase 2.

- Voor studenten van de joint degree geldt dat zij bij beide instellingen een hoofdvakinschrijving dienen te krijgen, waarbij wordt geregistreerd bij welke instelling zij zich in eerste instantie hebben ingeschreven (de VU- dan wel UT- 'first' studenten).
- Studenten ontvangen zowel een UT-ID als een VUnet-ID.
- Studenten melden zich via Studielink aan voor de joint degree bij ofwel de VU ofwel de UT. De keus is aan de studenten. Dat geldt ook voor buitenlandse studenten.
- De aanmelding van internationale studenten voor de joint degree wordt na het verzoek tot inschrijving naar de penvoerder geleid en daar afgehandeld.
- De aanmelding van de Nederlandse student verloopt via de instelling waar de student een verzoek tot inschrijving heeft ingediend. De student wordt een 'first-student' bij de instelling waar hij zich aanmeldt.
- Toelatingsvereisten voor Nederlandse en internationale studenten zijn vastgelegd in de OER.
- De uitvoering van toelatingsprocedure (diplomawaardering) voor internationale studenten verloopt via de penvoerder.

Privacy vraagt aandacht zowel in fase 1 als in fase 2. Het zal waarschijnlijk niet om een bewerkersovereenkomst gaan omdat (in ieder geval in fase 2) de beide instellingen verantwoordelijk zijn en wederzijds gegevens bewerken. Voorstel is de werkgroep samenwerkingsovereenkomst opdracht te geven te analyseren wat we precies moet afspreken en de uitkomst daarvan op korte termijn (voor oktober) aan de stuurgroep voor te leggen.

Procedure matching en introductie

De penvoerder is verantwoordelijk voor de matching en introductieperiode. Ons voorstel is beide processen op allebei de locaties te laten plaatsvinden.

Curriculum, onderwijsplanning en inroostering, studiegids, digitale leeromgeving

De eigenaar (fase 1)/ penvoerder (fase 2) is verantwoordelijk voor:

- Het vastleggen van het curriculum in SAP
- Het opstellen van een jaarkalender
- De onderwijsplanning en inroostering
- Het intekenen voor, afnemen van en verwerken van tentamens
- Het samenstellen en publiceren van de studiegids
- De digitale leeromgeving

Hoewel de eigenaar/penvoerder voor de bovenstaande processen verantwoordelijk is, is het van groot belang dat betrokken VU afdelingen (onderwijsbureau Bèta en SOZ) in elke stap van het proces worden betrokken. We stellen daarom voor de werkgroep onderwijslogistiek de opdracht te geven voor eind november een voorstel te doen voor een precieze taakverdeling op elk proces. De werkgroep moet daarnaast een voorstel doen voor:

- Het (technisch) mogelijk maken van uitwisseling tussen de instellingen van de gegevens met betrekking tot bovenstaande aspecten.
- DLO: het gebruik en gelijke inrichting van Canvas.

Ook stellen we voor in de samenwerkingsovereenkomst op te nemen dat betrokken diensten studentenzaken met mandaat van de colleges zorgdragen voor het creëren van omstandigheden waarin bovenstaande processen goed kunnen worden afgestemd, bijvoorbeeld door genoeg uren vrij te maken en het laten doorhakken van knopen bij eventuele geschillen door bijvoorbeeld de stuurgroep.

Cijfers en EC

Behaalde studiepunten worden in fase 2 bij beide instellingen geregistreerd, op welke wijze wordt omschreven in de samenwerkingsovereenkomst. In fase 1 gebeurt dit enkel bij de UT. Wat nog dient te worden vastgelegd is hoe VU-docenten cijfers en andere informatie kunnen vastleggen in de systemen van de UT. We stellen voor dat de werkgroep onderwijslogistiek dit meeneemt in haar voorstel.

Studentbegeleiding en –advies, BSA

- De uitvoering van de BSA loopt in fase 1 via de eigenaar en in fase 2 via de penvoerder. Voorts worden de BSA gegevens doorgezet naar de partner zodat studenten met een negatief BSA zich ook niet kunnen herinschrijven bij de partner.
- De studieadviesing en de opleidingscoördinatie zijn in de praktijk belegd bij de eigenaar/penvoerder. Bij de niet-eigenaar/penvoerder is een aanspreekpunt.
- Studenten kunnen vanaf fase 1 gebruik maken van de (onderwijs)faciliteiten van beide partijen. In de samenwerkingsovereenkomst wordt vastgelegd hoe de beschikbaarheid van de studentenpsychologen en studieadviseurs aan de VU voor de ME studenten wordt geregeld.

Bovenstaande uitgangspunten worden vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst. De werkgroep onderwijslogistiek krijgt de opdracht de uitgangspunten uit te werken tot een concreet voorstel, waarbij ze ook aangeven hoe wordt geregeld dat:

- Er rechtstreekse toegang tot de onderwijsadministratie is zodat de coördinatietaken en studieadviesing kunnen worden uitgevoerd.
- Er tussen beide partners uitwisseling en archivering van studentgegevens, waaronder toelatingsdossiers, BSA-gegevens en examengegevens, mogelijk is op een veilige en wettelijk correcte manier.
- Voor studenten duidelijk is bij welke instelling ze een aanvraag voor het profileringsfonds kunnen doen Waar ze primair staan ingeschreven of bij allebei? Dit betreft verschillende delen van het profileringsfonds: ziekte & bijzondere omstandigheden; bestuursbeurzen; medezeggenschap (lidmaatschap opleidingscommissie). Als het bij de instelling is waar de student primair staat ingeschreven, dient te worden uitgezocht of en zo ja, welke verschillen er zijn tussen beide universiteiten. Gevolg kan zijn dat studenten van dezelfde opleiding dan verschillende mogelijkheden hebben.

Kwaliteitszorg

In fase 1 is de kwaliteitszorg per definitie belegd bij de UT. In fase 2:

- Is de joint degree onderdeel van de kwaliteitszorgcyclus (pdca) van de penvoerende instelling (midterms, visitatie, accreditatie).
- Is de penvoerder verantwoordelijk voor de dagelijkse uitvoering van de kwaliteitszorg (vakevaluaties, curriculumevaluaties, kwaliteitszorg toetsing) en het verslagleggen daarover in toetsdossiers, jaarverslagen, jaarplannen e.d.
- Zorgt de penvoerder dat rapportages aan EC en OLC ter beschikking worden gesteld.

De gedeelde verantwoordelijkheid vereist periodieke afstemming tussen beide faculteiten/universiteiten.

Staf

Zowel in fase 1 als in fase 2 geldt dat:

- Docenten van de opleiding die afkomstig zijn van de andere instelling ontvangen:
 - Toegang tot de volgende systemen: (wordt door de werkgroep onderwijslogistiek geïnventariseerd)
 - Toegang tot alle locaties waarin zij in verband met de opleiding moeten verblijven
 - Faciliteiten om te kunnen werken buiten de tijden waarop zij onderwijs geven.
- Aangezien de opleiding in het Engels wordt aangeboden, het taalniveau van de staf op minimaal C1 niveau (ERF) dient te zijn en de staf is geschoold in interculturele vaardigheden.
- De eigenaar/penvoerder jaarlijks een plan opstelt betreffende de personele inzet t.b.v. de opleiding in de komende jaren.

Diplomering

- In fase 1 wordt voor de inrichting van het getuigschrift het format van de UT gebruikt.
- Voor de inrichting van het getuigschrift (joint degree diploma) in fase 2 wordt het format van de penvoerder gebruikt en komt het logo van beide partners wordt op de bul te staan.

De werkgroep Onderwijslogistiek doe een voorstel hoe beide instellingen regelen op welke wijze ze de diplomagegevens uitwisselen.

Financiële paragraaf

Zie bijlage C met de business case.

Exit strategie

Voor het geval dat op grond van de evaluatie besloten wordt dat het niet wenselijk is om de samenwerking na vijf voort te zetten wordt vastgelegd op welke manier deze wordt afgebouwd. De afbouw heeft betrekking op de manier waarop VU en UT de studenten van de opleiding in staat stellen deze bij de UT af te ronden.

Bij de omzetting van de 'single degree' naar de 'joint degree' wordt de bestaande opleiding formeel beëindigd. Bestaande studenten die dit willen hebben daarom het recht om in plaats van naar de joint degree over te stappen de oude opleiding af te maken. (Dit kan in principe zelfs bij een andere instelling op kosten van de oorspronkelijke instelling.) Het is dus verstandig om voor de zekerheid de mogelijkheid hiertoe te creëren.

Indien de samenwerking wordt voortgezet, maar later een wens tot beëindiging ontstaat, is de situatie anders en moeten dan passende afspraken worden gemaakt. We moeten dan afspraken maken over de manier waarop de ingeschreven studenten hun opleiding kunnen afronden. Bij het einde van de joint degree ligt de verplichting om studenten in staat te stellen de opleiding af te ronden namelijk bij beide instellingen, niet alleen bij de penvoerder. We moeten dan ook afspraken maken over hoe we omgaan met de nog te verdelen baten die 2 jaar na beëindiging blijven binnenkomen.

Ontbinden overeenkomst

In de samenwerkingsovereenkomst dienen ook afspraken te worden vastgelegd over het ontbinden van de overeenkomst, mocht de samenwerking niet worden voortgezet. Daarbij valt te denken aan:

- Het contract wordt in eerste instantie voor een periode van 5 jaar (fase 1) afgesloten. Als na de evaluatie na 5 jaar blijkt dat de samenwerking wordt voortgezet, wordt het contract verlengd met [5/10] jaar.
- Het contract kan na de verlenging na vijf jaar eenzijdig worden opgezegd tegen 1 september van een jaar met een opzegtermijn van [drie] jaar.